

A szám tanulmányainak és szemléinek angol nyelvű összefoglalói

What is behind the burnout susceptibility? Exploring workplace difficulties of teachers using qualitative and quantitative methods

Éva Szabó – Bettina Bátor – Péter Bobor –
Petra Korláth – Csilla Szappanos – Balázs Jagodics

Abstract

Difficulties experienced in teacher profession are often stated to be linked to burn out and job turnover. Therefore, it is important to explore which the main factors are that teachers perceive to detain efficient working. There can be numerous factors behind teacher burnout, however the most perceived stress by the given person is proved to have the strongest effect on the development of the symptoms.

In our study two different methods were used to explore teachers' perceived difficulties. First, qualitative methods were used to explore those factors which detain their work (N = 105). Secondly, our questionnaire, which was created based on the results of the explorative analysis (N = 605), was analysed to investigate the judgement of different factors and the correlations between burnout and difficulties. The results of the exploratory analysis suggest that the most important factors of difficulties are the lack of tools, students' misbehavior, high workload and administrative tasks. Based on the survey study, burnout scores are affected mostly by students' behavior, high workload, leaders' negative attitude and exhaustion.

These results provide important information about the current state of education. Numerous workplace factors can be identified, which strongly contribute to teachers' exhaustion and increase of stress, based on the results. Since these factors are connected to the symptoms of burnout, our data can give guidance for the development of burnout intervention and prevention methods.

Keywords: teacher burnout, perceived stress, perceived difficulty, demand

Longitudinal study of the norm system of high school classes – results of the first two years

Janka Gajdics – Flórián Gubics – Barbara Horvát –
Katalin Vatai – Éva Szabó – Balázs Jagodics

Abstract

Problems of student misbehavior are part of a widely researched area. Therefore it is important to explore in a broader context which factors may contribute to the observed emerging behavior in a classroom.

Results of numerous research claim that students' individual behavior is formed not only by their personal beliefs, but also by the perception of norms accepted by their peers. Moreover, it is also important to focus on the role of teachers' perceived burnout, because those students' motivation and engagement can be lower whose teachers seem unmotivated and distant. The goal of our study was to explore ten secondary technical school classes' community development in a longitudinal design in 9th (N = 247) and 10th (N = 231) grade. Using survey method the norm system of the classes were explored beside perceived teacher burnout and goal orientation.

Results showed that pluralistic ignorance appeared in both grades, which means that students assess their classmates' personal norms wrongly, thinking that the class community accepts misbehaving, contrary to their own beliefs. The injunctive norms of positive behaviors were linked to mastery-approach goals, while in the case of negative behaviors classmates' perceived attitude and teachers' perceived burnout was correlated.

These results support the suggestion that social factors could influence personal behavior and motivation. Moreover, based on results it seems that processes in student-teacher relationship mutually effect those emotional and motivation state, who take part in the teaching situations. These results suggest that supporting the development of classroom communities is important because it could be beneficial regarding the efficiency of school work in the long run.

Keywords: norm exploration, goal orientation, perceived teacher burnout, class community

Relationship of workload and academic motivation among high school students

Balázs Jagodics – Ramóna Varga – Szilvia Szénási –
Katalin Nagy – Éva Szabó

Abstract

Student workload is a popular area of research, which is frequently measured by class hours and quantity of school-related tasks. On the other hand, is it possible to grasp students' psychological strain by using the demand-resource theory, which provides the theoretical background of the present study. This framework can describe the factors leading to heavy demands, such as negative emotions and mental workload. Moreover, it can distinguish those resources (support of teachers, control and personal development) which can counter balance the effects of demands.

329 high school students participated in our survey study, in which the School Demand-Resource Questionnaire and the Academic Motivation Scale were used. The results of correlation analysis showed that the resources are positively linked to both intrinsic and extrinsic motivation. Demands were linked out of the motivational types only to the amotivation scale. Workload, which was defined by the difference between demands and resources, was connected negatively to motivation.

The results of the research could contribute to the understanding of psychological effects, which students face in school. The results could imply making resources available could reduce subjective workload. For example possibility of personal development, autonomy and control during studying, and support of both teachers and parents could be useful methods.

Keywords: demand-resource model, high school, workload, academic motivation

Exploring norms of prosocial and aggressive behavior at school

Kitti Kóródi – Fruzsina Fördök – Éva Szabó

Abstract

Prosocial and aggressive behaviours at school fundamentally determine students' well-being and school performance. Regarding the issue of school aggression and bullying, researches focus mainly on its frequency, but students' perceptions of it can also be important. Furthermore, this perception may be influenced by how they view their peers' attitudes toward different behaviors (Stormshak, et al., 1999). The purpose of this study is to explore the prevalence of prosocial and aggressive behaviours at school, and to examine the acceptance of these behaviours by students individually and how their peers perceive them, that is, the accepted norms in a given group. A total of 122 primary and secondary school students (mean age = 14,00, SD = 1.23) were examined in this study, and a standardized questionnaire was used for this purpose (Szabó & Labancz, 2015). According to our findings, prosocial behaviours occur more frequently in school than aggressive behaviors, the former being more strongly supported by students in their personal attitudes, while the latter are condemned. However, for both form of behaviors, the phenomenon of pluralistic ignorance has emerged, meaning that students believe that their peers are more likely to support aggressive behaviors and support prosocial behaviours less, than themselves. Based on our results, it appears that the tools developed will be applicable to both prevention and intervention in the work of school psychologists.

Keywords: school aggression, prosocial behavior, norm exploration

Development of coping ability with stress in school with the tools of resilience and psychological immune competence

Alice Bredács – Kíra Takács

Abstract

The article's authors draw attention to stress, which is very frequent in everyday life and is still not given enough attention to in schools today. However, every step out of the comfort zone, unsolved problems, social interaction and difficulty, or even acquiring a bigger accomplishment can cause stress. Students' difficulties may accumulate and manifest in distinct symptoms even for the teachers to notice. In order for students not to produce physical or mental symptoms of stress at school, teachers, faculty members and other professionals in school may have many solutions for. This task is inevitable and cannot be assigned to other social environments, because to deal with the given stress, it has to be solved quickly and reduced effectively in the environment where it had arisen. Thus, the reduction of the stress that arises in school environment and students' targeted personality development become important pedagogical methodology questions.

Studying the literature and practice of positive psychology, also of the supporting, developing coaching work can help teachers to create their personalized methods and good practices for their students and student groups. The most effective tool for treating stress in school is to develop the components of psychological immune competence and resilience. One of the authors of this article trains art teachers at the Faculty of Arts of the University of Pécs. This opened the door to start an improvement program series based on good practices for groups of applied art, design and visual art teacher major students. The improvement program has been ongoing since 2016. Its purposes are raising students' awareness about problems, developing their pedagogical creativity, as well as putting theory into pedagogical practice. Art teacher major students' task was to design a plan for each class in the topic of art, which they have to try out in a student group. This was followed by mediated exchange of opinions, where students could reflect on the plan, the alternative options for solutions and the experience of testing the plan. Some of these practices were tried in real school environments during teacher trainees' practicum. We summarized the conclusions of the development and the plan in a student praxis made of "good practices". The samples presented by this study are mostly students' works with one exception.

Keywords: coping ability, resilience, psychological immune competence

The history of music therapy and its pedagogical aspects

Magdolna Szabadi

Abstract

The present study examines the historical milestones of music therapy and its pedagogical appearance. To this end, it presents the multidimensional nature of the use of music throughout historical periods. Although the origins and practical appearance of music therapy are of the same age as human kind, it has been emphasized in different ways in certain areas (medicine, education, social and spiritual care). Then in addition to the model with the social aspects known through the advent of science, the paradigm shift of the past decade has also highlighted the neurological model of music therapy. Despite of this, music therapy has continued to be complementary, thus music therapy is a tool in the applied methods of helping workshops. In the following, based on the work of various organizations, magazines and music therapist ancestors, the study presents the milestones of the science of music therapy. In this process, it can be seen that research workshops are organized around prominent members of the helping profession. The work teams carried out an increasing amount of quality research and practical work, leading to the launch of international conferences, congresses, journals and trainings. Apart from the international setting, the study also looks at the emergence of music therapy in Hungary. It gives examples of where and when music therapy had begun. It describes music therapy studies in the field of domestic medicine, psychiatry and education. Additionally it demonstrates where, when and for what purpose music therapy organizations and societies have been established. The study concludes with a presentation of the characteristics of Hungarian training courses and the publication opportunities of today's music therapists.

Keywords: music therapy, history of music therapy, programs of music therapy, music therapists, musical magazines

Music listening section and its observation approaches in the school music books written for 1-4 grade elementary school students

Ildikó Lehotka

Abstract

School music is not among the main subjects in Hungarian schools even though it can have an important role. Examples of the skill developing and community forming power of music and singing can be found even in the literature of antiquity. In the present study we examine the music listening section of the music books written for the 1-4 elementary classes with general curriculum. Most children get acquainted with artistic music during school years, which determine whether a child becomes a concert-goer adult, listens to classical music, operas or folk music performances. Both teachers and course books have highlighted roles in children's education. In this study aside from presenting musical extracts it is also discussed whether a satisfying number of genres are offered; whether the varied performing ensemble is reflected; whether music listening materials from all music history eras and from the present popular music are offered; whether there is an observation approach to process pieces.

Keywords: music listening; popular music; artistic music; pieces for music listening

Szerkesztőség:
Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészeti- és Társadalomtudományi
Kar Dékáni Hivatal,
6722 Szeged Egyetem u. 2.
Tel.: 06 30 3523226
e-mail: janos.gecz@gmail.com

Elektronikus változat,
közlési feltételek:
www.iskolakultura.hu

Előfizetésben terjeszti
a Magyar Posta Zrt.
Postacím: 1900 Budapest
Előfizetésben megrendelhető:
• az ország bármely postáján,
• a hírlapot kézbesítőknél,
• www.posta.hu WEBSHOP-ban
(<https://eshop.posta.hu/storefront/>),
• e-mailen a hirlapelofizetes@posta.hu
címen,
• telefonon 06-1-767-8262 számon,
• levélben a MP Zrt. 1900 Budapest
címen.

Külföldre és külföldön előfizethető
a Magyar Posta Zrt.-nél:
• www.posta.hu WEBSHOP-ban
(<https://eshop.posta.hu/storefront/>),
• 1900 Budapest,
• 06-1-767-8262,
• hirlapelofizetes@posta.hu

Előfizetési díj számonként 500 Ft.

Megjelenik havonta.

Lapunk példányai megvásárolhatók
az Írók Boltjában
(1061 Budapest, Andrásy u. 45.).

15. *H. Nagy Péter* (2002, szerk.): *Ady-értelmezések*
16. *Kéri Katalin* (2002): *Nevelésügy a középkori iszlámban*
17. *Gécz János* (2003): *Rózsahagyományok*
18. *Kocsis Mihály* (2003): *A tanárképzés megítélése*
19. *Gelencsér Gábor* (2003): *Filmolvasókönyv*
20. *Takács Viola* (2003): *Baranya megyei tanulók tudásstruktúrája*
21. *Lajtai L. László* (2004): *Nemzetkép és iskola, 1777–1888*
22. *Franyó István* (2004): *Biológiai műveltségünk*
23. *Golnhofer Erzsébet* (2004): *Pedagógiai nézetek Magyarországon, 1945–1948*
24. *Bárdos Jenő* (2004): *Nyelvpedagógiai tanulmányok*
25. *Kamarás István* (2005): *Olvasásügy*
26. *Gécz János* (2005): *Pedagógiai tudásátadás*
27. *Révay Valéria* (2005, szerk.): *Nyelvészeti tanulmányok*
28. *Pukánszky Béla* (2005, 2006): *Gyermekszemlélet a 19. században*
29. *Szépe György – Medve Anna* (2005, 2006, szerk.): *Anyanyelvi nevelési tanulmányok I.*
30. *B. Nagy Ágnes – Medve Anna – Szépe György* (2006, szerk.): *Anyanyelvi nevelési tanulmányok II.*
31. *Gécz János* (2006): *Az iskola kultúrája: nevelés és tudomány*
32. *Kelemen Elemér* (2007): *A tanító a történelem sodrában. Tanulmányok a magyar tanítóság 19–20. századi történetéből*
33. *Medve Anna – Szépe György* (2008, szerk.): *Anyanyelvi nevelési tanulmányok III.*
34. *Boros János* (2009): *Filozófia!*
35. *Hoffmann Zsuzsanna* (2009): *Antik nevelés*
36. *Orbán Jolán* (2010): *Jacques Derrida szakmai hitvallása*
37. *Boros János* (2010): *A tudomány, a tudás és az egyetem*
38. *Gécz János* (2010): *Sajtó, kép, neveléstörténet*
39. *Révay Valéria* (2010): *A nyelvhasználat szintjei a XVII–XIX. században Északkelet-Magyarországon*
40. *Medve Anna – Farkas Judit – Szabó Veronika* (2010): *4×12 mondat*
41. *Koltai Zsuzsa* (2011): *A múzeumi kultúraközvetítés változó világa*
42. *Boros János* (2011): *Demokrácia és szabadság*
43. *Érfalvy Livia* (2012): *Kosztolányi írásművészete*
44. *Nagy Péter Tibor* (2012): *Oktatás, -történet, -szociológia*
45. *Horváth József* (2012): *Íráspedagógiai tanulmányok*
46. *Boros János* (2013): *Időszerű etika*
47. *Boros János* (2014): *Szenvedély és szükségyszerűség*
48. *Mészáros György* (2014): *Szubkultúrák és iskolai nevelés*
49. *Bence Erika* (2015): *Virtuális irodalomtörténet*
50. *Mekis D. János* (2015): *Auctor ante portas*
51. *Boros János* (2016): *Etika és politika*
52. *Racsko Réka* (2017): *Digitális átállás az oktatásban.*

*Szabó Éva – Bátor Bettina –
Bobor Péter – Korláth Petra –
Szappanos Csilla – Jagodics Balázs*

Mi van a kiégés-fogékonyság mögött? Pedagógusok munkahelyi nehézségeinek feltárása kvalitatív és kvantitatív eljárással

A pedagógusok munkája során amiatt is fontos a kiégés megelőzése, illetve kezelése, mert a tapasztalatok szerint a tünetek következtében megjelenő motivátlanság és hatékonyságcsökkenés gyakran vezet ahhoz, hogy távolságtartóvá válnak a diákokkal szemben. Ennek pedig az lehet a következménye, hogy a tanulók elveszítik saját érdeklődésüket a tantárgy iránt, és a negatív élmények hatására csökkentik erőfeszítéseiket a pedagógussal való közös munka során (Evers és mtsai, 2004; Tatar és Yahav, 1999; Zhang és Sapp, 2009). Emiatt a kiégés közvetett hatása nem csak a tüneteket átélő pedagógusra, de környezetükre is kiterjed. Ez nem csak a diákokat érinti, ugyanis tanári karokon belül végzett szociometriai vizsgálatok szerint az egymással közeli viszonyban álló pedagógusoknál hasonló mértékben jelentkeznek a kiégés tünetei (Kim és mtsai, 2017).

*Gajdics Janka – Gubics Flórián –
Horvát Barbara – Vatai Katalin –
Szabó Éva – Jagodics Balázs*

Középiszolás osztályközösségek normarendszerének longitudinális vizsgálata – az első két év eredményei

Az áttekintett tanulmányokból levonható a következtetés, hogy akár a diákok, akár a pedagógusok viselkedése kapcsolódik a tanulók iskolához fűződő attitűdjéhez, motivációjához, a helyesnek vélt magatartásokról alkotott kép kialakulásához. Kutatásunk célkitűzése szerint 10 szakgimnáziumi képzésbe járó osztály közösségének fejlődését követjük nyomon évenkénti adatfelvétellel. Jelen elemzésben a kutatás első felének adatait összegezzük, vagyis a kilencedik és tizedik évfolyamos eredményeket ismertetjük. A kutatás fókuszában az osztályközösségek fejlődése áll. Ennek érdekében a normavizsgálat módszerének (Jagodics és Szabó, 2019; Smith, 1988; Szabó és Labancz, 2015) alkalmazásával követjük nyomon, hogy miként változik az osztályban az egyes iskolai magatartásformák megítélése. Emellett feltárjuk a normák kapcsolatát a motivációval, az osztályhoz fűződő viszonytal, a tanulmányi eredménnyel és az észlelt tanári kiégéssel.

*Jagodics Balázs – Varga Ramóna –
Szénási Szilvia – Nagy Katalin –
Szabó Éva*

A leterheltség és a tanulmányi motiváció összefüggése szakgimnáziumi tanulóknál

Az oktatási folyamatokkal kapcsolatos párbeszéd egyik központi eleme a diákok leterheltségének vizsgálata. Számos hétköznapi tapasztalat utal arra, hogy a diákok számára megterhelő lehet tenni az iskolai feladatoknak. Akár a konkrét iskolai munka, akár a diákok oktatási intézményen kívüli tevékenységei kerülnek szóba, gyakran hallhatunk érveket a terhek csökkentése mellett diákoktól, szülőktől és pedagógusoktól egyaránt. Mindemellett kutatási beszámolók is tanúsodnak a diákok leterheltsége és ennek lehetséges káros következményei mellett (Bask és Salmela-Aro, 2013; Dobozy, 2015; Inchley és mtsai, 2016; Mayer, 2003; Salmela-Aro és mtsai, 2009). A vizsgálatok alapján az iskolai leterheltség sok helyen jelen lévő probléma, aminek előfordulását azonban nehéz számszerűsíthető formában megragadni, de kifejezhető például a diákok óraszámával, iskolán kívüli feladataik mennyiségével vagy személyes jólétük saját, szubjektív megítélésével. Kutatásunk célkitűzése az volt, hogy felmérjünk a szakgimnáziumi diákokat érintő olyan tényezőket, amelyek gátolhatják vagy segíthetik pszichológiai jólétük kialakulását.

*Kóródi Kitti – Fürdök Fruzsina –
Szabó Éva*

Iskolában előforduló proszociális és agresszív viselkedések normavizsgálata

A csoportnormák a csoportfejlődés során alakulnak ki, sőt, a normaképzés jelentős sarokköve az egyének valódi csoporttá kovácsolódásának. A csoport alakulását követő kezdeti konfliktusok (vagyis a viharzás időszaka) a normák közös megegyezéssel történő kialakításakor zárul le, ezt nevezzük a normaképzés időszakának. A csoportnormák kialakulásának okai főként praktikusak. A közös megegyezésen alapuló normarendszer teszi lehetővé a csoport összehangolt működését, illetve segít a csoportot más csoportoktól elkülöníteni, mindezek pedig elősegítik a sikeres csoportműködést, vagyis a csoport fennmaradását. Másrészt a csoportnormák egyfajta kiszámíthatóságot, biztonságot nyújtanak a csoporttagok számára, hiszen segítségükkel a csoporttagok reakcióinra bejósolása könnyebbé válik. Emellett a normák a csoport értékrendszerét, ezen keresztül pedig identitását is közvetítik (Feldman, 1984).